

„... Valamit mindenáron befejezni, elérni, megvalósítani, felépíteni...”

[1]

Nem először jársz Pécsen, „ritmusos visszajáró” vagy: 2009-ben, 2010-ben és 2013-ban is dolgoztál a társulattal – rendeztél (Márk evangéliuma) és játszottál is (Küklopsz, Uri muri). Most újból rendezel a JESZ-ben. Színészként kezdted a pályádat Békéscsabán, majd Marosvásárhelyen rendező-diplomát szereztél, aztán leginkább színészként dolgoztál Szatmárnémetiben. Színész vagy, aki rendezővé vált vagy rendező, aki nem mellesleg színészaggal, -gyakorlattal rendelkezik?

Színész vagyok, aki a színészi tanulmányait a rendezői alkotó munkában szeretné kamatoztatni és fordítva.

Régi-új társulati tagként hogy látod a JESZ-t? Miben más most, mint mondjuk 5-7 éve? Mik a tapasztalataid? Érzet változást?

A JESZ egyedülálló és hiánypótló színházi alternatíva. Egyedülálló, hiszen profi körülmények között lehetőséget kínál a mindenkori színházi alkotói folyamatok kibontására. Hiánypótló, mert első sorban egyetemistákat szólít meg, hív, avat be a színházcsinálás rejtelmesen gyönyörű és sokszor kínkeservesen nehéz világába. A JESZ az mindig is JESZ marad, csak az emberek változnak, cserélődnek. Öt és hét évvel ezelőt is igaz volt rá az, hogy sokan kirepülnek, de sokan vissza is térnek idővel. Azt hiszem, hogy ebben is van az egyik nagy varázsa a JESZ-nek, hiszen ez a hely befogad, felnevel, elenged és visszavár. Az itteni tapasztalataimról a próbák, előadások, nagy beszélgetések, viták és szép megfeszítések tudnának hűven mesélni. Ezekből következik, hogy mindig jó visszatérni ide és viszontlátni a kollégákat.

Erdélyben végeztél, ott kőszínházakbendolgozol, mőködés. Itt, Pécsen egyetemi hallgatókkal, illetve civil foglalkozást is űzöl színészekkel foglalkozol. Sokféle környezetben megfordulsz: érzel különbséget a JESZ társulatának és a kőszínházi együtteseknek a munkájában, a munkához való viszonyában?

A Csíki Játékszínbe, (Csíkszereda Önkormányzati Színháza) szerződtem. Az idei évadtól kezdve ott folytatom a színházi munkámat, mely egyben a tanulmányaim folytatása és továbbfejlesztése is. Azért nem szeretem az ilyen jellegű összehasonlításokat, mert nem vezetnek sehová. Bárhová is sodorja az embert az élet, csak a munka számít. Természetesen az alkotói munkára gondolok, amiben nagyon sok ember közös akarata, ereje, hite, elképzelése és áldozata kovácsolódik egybe. Nem a különbségek a fontosak, hanem az emberek, akikkel együtt dolgozol. De, hogy a kérdésre is válaszoljak: a különbség alapvető. Amíg egy kőszínházi társulat minden egyes tagja ebben a művészi alkotói munkából keresi meg a napi betevőt, addig a JESZ-esek önszántukból, saját döntésük alapján, néha keserves egyeztetések során jönnek, és az egész napi nyugót maguk mögött hagyva beállnak próbálni, játszani, álmodni.

A készülő produkció, a JESZ új bemutatója, a Kőmőves Kelemen-történet, de nem a hagyományos módon nyúlsz, nyúltok hozzá. Kiindulási pontként vegyük az előadás műfaját. Mi is ez?

Az előadás műfaji besorolása: mozgásszínházi oratórium. Ez a megnevezés áll a legközelebb ahhoz a koncepcióhoz, amit hárman, Moldován Blanka zeneszerző, Györfi Csaba koreográfus és jómagam megálmodtunk. A Kőmőves Kelemen balladájának nem hagyományos megközelítése abban áll, hogy nem használunk prózai szöveget az előadásban. Mindent alárendeltünk az élő hang és dallam, valamint a koreografált mozgás és gesztus kifejező erejének. Blanka és Csaba vállalta az oroszlanrészét ennek a színházi munkának, hiszen űk azok, akik a forgatókönyv alapján „beprobálják” a zenei és koreográfiai részeket a színészekkel.

Nincs szövegkönyvetek. Miben más ez a próbafolyamat?

A szövegkönyvünk az a kanavász, vagy ha úgy tetszik forgatókönyv, amit hárman írtunk a ballada alapján. Ebbe a forgatókönyvbe a főbb irányokat és a megközelítést írtuk bele, pontosabban azt, hogy mettől meddig tart egy rész, mi az ideje egy zenei motívumnak, az milyen jellegű legyen stb. Többet nem árulhatok el...

Miért ez a történet? Miért most? Mi foglalkoztat benne?

Azért ez történet és különösképpen most, mert örök érvényű emberi dilemmára mutat és kérdez rá a mű. Valamit mindenáron befejezni, elérni, megvalósítani, felépíteni... Hol húzódik az a láthatatlan vonal vagy határ, amelynél megálljt mondunk és behúzzuk a féket? Látjuk-e és érzékeljük-e, hogy a mi életünkben is vannak ilyen és ehhez hasonló helyzetek? Mindezek mellett kódolva van a balladában az áldozathozatal, az őszinte és meg nem rendűlő szeretet és a tiszta, mélyről fakadó megértés és elfogadás.

Vannak köztünk ilyen emberek? 2016-ban találkozol Kármán Kelemenekkel?

Naná, hogy vannak. Mindannyiunkban ott szunnyad, ébred és munkálkodik a Kármán Kelemen-i mentalitás. Ennek a balladának ősidőig érő gyökerei vannak. Biztos vagyok benne, hogy nem csak a véletlen miatt, hogy fennmaradt és, hogy ma is érvényes kérdéseket és témát boncolgat.

Rád mi vár még a 2016-2017-es évadban? Pécsről hova mész tovább?

A bemutató után rohanok haza Csíkszeredába, ahol egy mesejátékot kezdünk el felújítani. Igazából elkezdek dolgozni az új kollégáimmal, az új társulatommal, az új évadban.

Ez az év nálunk az ünneplésé. Mit kívánnál ez alkalomból magadnak, mint JESZ-tagnak

és mit a társulatnak, magának a pécsi egyetemi színháznak?

Az ünneplés és a huszadik évforduló egyben összegzése is annak, ami eddig volt, ugyanakkor a jövő felé is iránymutató lehet. Csak azt tudom kívánni, hogy soha ne szűnjön meg a kollégák-játsszótársak játékkedve, kíváncsisága, játékba vetett hite, egymás és önmaguk felé az alázatuk-tiszteletük és, hogy együtt ápolják-építsék a JESZ múltját, jelenét és jövőjét.

Kérdezett: Rátkai Andrea

Forrás

webcím:

https://jesz.pte.hu/valamit_mindenaron_befejezni_elerni_megvalositani_felepiteni?theme=pte_main_jesz_pte_hu

Hivatkozások

[1] https://jesz.pte.hu/sites/jesz.pte.hu/files/styles/large/public/kanyadi_szilard_0.jpg?itok=LYFRIR9v